

Behoort bij punt 2 van de agenda van de
240ste vergadering van het bestuur
d.d. 24 juni 2010

Verslag

van de 239ste openbare vergadering van het bestuur van het Productschap Margarine,
Vetten en Oliën, gehouden op donderdag 21 januari 2010 in het Wereldmuseum in Rotterdam.

Aanwezig:

Ondernemersleden

Werknemersleden

Olifabrikage, olieraffinage, spijsolie- en hardingsindustrie

H. Kant

J. Gijsen

-

Margarine-industrie

R. Prince

Industrie van dierlijke vetten

S.J. ten Kate

M.A.D.M. Beerendonk

-

Veevoeder-industrie

-

Chemische Industrie

M. Osseweijer

Groothandel en tussenpersonen

-

Detailhandel

M.J.B. Jansen

R.C. Roelofse

Ministerie van LNV

G. Heijink

Ministerie van VWS

-

Sociaal-Economische Raad

A. van der Velden

Productschap MVO

W. Oosterhuis, voorzitter

F.A.G.M. Claassen, secretaris

T.C.M. Vrancken (notulist)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Spreker wenst hun het allerbeste voor het nieuwe jaar.

De heer Vrancken meldt dat er bericht van verhindering is ontvangen van de heer Macnack, de heer Ensing en zijn plaatsvervanger mevrouw Jaspers, de heer Van der Klauw en zijn plaatsvervanger de heer Favre, de heer Van der Veen, mevrouw Boot en de heer Heijink. Verder is de heer Flipsen afwezig (zonder bericht van verhindering).

2. Verslag van de 238ste vergadering van 19 november 2009

Er zijn geen op- of aanmerkingen en het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van punt 9 b. Stand van zaken duurzame ontwikkeling informeert de heer Ten Kate of het mogelijk is dat het Productschap MVO een vergelijking maakt van de verschillen in beleid ten aanzien van duurzaamheid tussen Nederland en Duitsland. Spreker merkt in de praktijk grote verschillen in de wijze waarop met biobrandstoffen wordt omgegaan, o.a. wat betreft accijnzen. De secretaris zegt toe dit te laten uitzoeken.

3. Mededelingen en ingekomen stukken

Van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is een brief ontvangen over de herbenoeming van de voorzitter. De brief wordt ter kennisgeving aangenomen.

4. Samenstelling bestuur en benoeming leden van het dagelijks bestuur en plaatsvervangende voorzitters voor de zittingsperiode 2010-2012

Er is een nieuwe zittingsperiode van het bestuur aangebroken die loopt van 1 januari 2010 tot en met 31 december 2012. Voor de nieuwe zittingsperiode zijn er, evenals de vorige, geen benoemingen van de zijde van de FNV ontvangen.

Desgevraagd door de voorzitter geeft de heer Vrancken aan dat de Unie heeft laten weten dat de heren Tilroe en Elzinga niet zullen worden herbenoemd. De vertegenwoordiger van de Unie wordt pas later benoemd omdat het overleg hierover in februari staat gepland.

Ten aanzien van de benoeming van het dagelijks bestuur geeft de voorzitter aan dat hij de lijn van de afgelopen jaren zou willen continueren. De samenstelling van het dagelijks bestuur vormde in de vorige zittingsperiode een goede afspiegeling van de sector. Daarom stelt hij, als onafhankelijk voorzitter, voor het dagelijks bestuur te herbenoemen.

Het bestuur kan zich hierin vinden en benoemt de heren Gijsen, Macnack, Prince en Ensing tot lid van het dagelijks bestuur.

Ook ten aanzien van de plaatsvervangende voorzitters, stelt de voorzitter voor de huidige plaatsvervangers – de heren Macnack (namens de ondernemers) en Gijsen (namens de werknemersorganisaties) - te herbenoemen. Het bestuur benoemt de heren Gijsen en Macnack als plaatsvervangend voorzitter. De heer Gijsen is fungerend plaatsvervanger in 2010, de heer Macnack zal dat in 2011 zijn.

5. Toelichting Code Goed Bestuur

De voorzitter stelt vast dat er geen nieuwe bestuursleden zijn die voor het eerst deze vergadering bijwonen en dat allen dus reeds bekend zijn met de Code Goed Bestuur. Niettemin verzoekt hij de heer Vrancken nader in te gaan op de hoofdlijnen van de code en de vraag welke specifieke punten door de code worden geregeld.

Na deze toelichting geeft de voorzitter aan bij de benoeming van de vertrouwenspersoon, klachtenadviseur en klachtencoördinator ook hier de bestaande situatie graag te continueren. Daarom stelt spreker voor mevrouw Tiesinga te benoemen tot vertrouwenspersoon, de heer Gijzen tot klachtenadviseur en de heer Vrancken tot klachtencoördinator. Het bestuur gaat akkoord met het voorstel.

6. Concept Jaarverslag 2009

De voorzitter meldt dat de ontwikkelingen in de sector (hoofdstuk 2) nog op voorlopige cijfers gebaseerd zijn. De cijfers zullen nog worden geactualiseerd maar dat zal geen grote gevolgen hebben voor de geschetste ontwikkelingen. Ook de financiële gegevens in het voorliggende concept zijn voorlopig. Het is de bedoeling dat het bestuur de Jaarrekening 2009 in de bestuursvergadering van juni a.s. definitief vaststelt.

De voorzitter vraagt of de leden zich kunnen vinden in de lijn en de inhoud van het jaarverslag. Eventueel kunnen redactionele opmerkingen nog later aan het secretariaat worden doorgegeven. Het bestuur heeft verder geen opmerkingen en gaat akkoord met de inhoud van het Jaarverslag 2009.

7. Verordening Wijziging I Verordening MVO Administratieve heffingen 2009

Deze verordening betreft de wijzigingen van de tarieven met ingang van 1 januari 2010. Deze verordening is opgesteld op basis van de besluitvorming over de administratieve heffingen in de vorige vergadering. Desgevraagd door de voorzitter gaat het bestuur akkoord met de verordening en met de toelichting daarop.

8. Actuele items

a. WTO-onderhandelingen

De secretaris meldt dat er recent bij de wereldhandelsbesprekingen belangrijke vorderingen zijn geboekt die met name voor de EU-invoer van oliën en vetten zeer relevant zijn.

Er is namelijk overeenstemming bereikt over de definitie van "tropical products" en "preference erosion products" en over een tariefafbraak voor beide productgroepen.

De invoerrechten op oliën en vetten die door de EU als "tropisch" worden aangemerkt, zullen na de sluiting van het beoogde wereldhandelsakkoord in zes jaarlijkse stappen volledig worden afgeschaft. Tot deze categorie behoren onder meer diverse plantaardige oliën voor nonfood-doeleinden (bijvoorbeeld diervoeder en biodiesel), bepaalde bewerkte laurieke oliën, sesamolie, ricinusolie, geharde plantaardige vetten en margarine.

De EU-invoerrechten op oliën en vetten die worden aangemerkt als "preference erosion products" zullen na de sluiting van het Doha-akkoord in een periode van tien jaar met in totaal 50% of 57% worden verlaagd. Tot deze categorie behoren onder meer RBD palmolie, palmstearine en bepaalde ruwe oliën (kokos, palmpit en grondnoten) voor food-toepassingen.

De voorzitter merkt op dat e.e.a. pas ingaat bij een succesvolle afronding van de WTO Doha Ronde met een totaalakkoord. Dit is overigens nog niet op korte termijn te verwachten. De secretaris informeert het bestuur dat het productschap medio februari over deze problematiek een informatiebijeenkomst zal houden waarin de verschillende aspecten van dit deelakkoord uitgebreid aan de orde zullen komen.

b. GGO's en sociaaleconomische aspecten

Ter vergadering worden twee concepten van brieven uitgedeeld. Een concept betreft een brief aan de Tweede Kamer van de Ministers van LNV (Verburg) en VROM (Cramer) ten behoeve van een Algemeen Overleg (AO) met de Landbouwcommissie van de Tweede Kamer over de kabinetsvisie op het terrein van de sociaaleconomische aspecten in relatie tot genetisch gemodificeerde organismen en gewassen (GGO's).

De tweede is een conceptbrief van dezelfde ministers aan de Europese Commissie over de sociaaleconomische aspecten van GGO's.

De secretaris geeft aan dat de EU-lidstaten uiterlijk deze maand de Europese Commissie moeten rapporteren over hun visie op het terrein van sociaaleconomische criteria voor GGO's mede in relatie tot de verduurzaming van de landbouw.

Het Nederlandse standpunt omvat twee onderdelen. In de eerste plaats is Nederland van mening dat de huidige besluitvorming met betrekking tot de beoordeling van de veiligheidsrisico's door EFSA moet worden gehandhaafd. In de tweede plaats constateren de ministers dat de huidige problemen die lidstaten hebben van sociaaleconomische aard zijn waarbij ook culturele aspecten een rol spelen.

Nadat gewone toelating op basis van een EFSA-beoordeling in de EU mogelijk is, moeten individuele lidstaten in aanvulling hierop de mogelijkheid krijgen het gebruik van GGO's voor de teelt te introduceren.

Spreker constateert dat met deze opstelling een onderscheid wordt gemaakt tussen de teelt in Europa en de toelating van GGO's voor de import in Europa.

De secretaris geeft aan dat MVO blij is met deze ontwikkeling omdat dit zou betekenen dat voor belangrijke MVO-producten zoals soja en rapzaad een snellere toelating op basis van een EFSA-beoordeling op Europees niveau kan worden bereikt. Daarnaast kunnen sociaaleconomische aspecten van de teelt worden ingebracht bij de beoordeling van de toelating op lidstaat-niveau. Spreker verwacht dat er een meerderheid in de Tweede Kamer is over dit standpunt en in juni zal op Europees niveau over deze brief en de standpunten van de overige lidstaten worden gesproken.

MVO heeft daarbij de Nederlandse overheid herhaaldelijk kenbaar gemaakt dat het van mening is dat afspraken over deze sociaaleconomische aspecten een taak zijn van de stakeholders in de Ronde Tafel-initiatieven. Van overheidswege opgelegde criteria op dit terrein mogen naar de mening van MVO niet verder reiken dan de Europese teelt en zeker geen nieuwe belemmeringen opwerpen voor de import en verwerkingen van grondstoffen.

De heer Kant geeft aan dat de brief een goede weerspiegeling is van de positie van de Nederlandse overheid. De heer Jansen geeft aan dat moet worden gewaakt voor extra administratieve lasten.

Als afsluiting van dit agendapunt concludeert de secretaris dat het een goede poging van met name minister Verburg is om tot versnelling en verbetering van de huidige praktijk te komen.

c. Stand van zaken Voorstudie (MJA3)

De secretaris meldt dat het de bedoeling is om uit deze zgn. Voorstudie een concreet plan van aanpak op te stellen voor innovatieve ontwikkelingen door en voor de sector en mogelijk ook voor individuele bedrijven. MVO heeft vorig jaar ervoor gekozen om de studie breder in te steken om het document daarmee een belangrijke basis te laten leveren voor het opzetten van een nieuwe toekomstvisie 2011-2015 van het Productschap MVO.

In de Voorstudie zijn, samen met vertegenwoordigers van de bedrijven, de belangrijkste kansen en bedreigingen in kaart gebracht.

Aan een aantal ontwikkelingen, zoals producten met een gezondere vetzuursamenstelling, transparantie in de keten en duurzame grondstofvoorziening en –productie (energiebesparing, CO₂-footprint) wordt door veel bedrijven in de sector en door MVO al druk gewerkt.

Andere verwachte ontwikkelingen die van belang zijn voor de sector zoals de ontwikkeling van nieuwe gewassen (biotechnologie) liggen in de huidige fase meer in handen van andere partijen.

De ontwikkeling van nieuwe geavanceerde scheidingstechnologieën en innovaties op het terrein van de biobased economy zijn activiteiten die in belangrijke mate de efficiency en daarmee de concurrentiepositie en de duurzame ontwikkeling van de Nederlandse MVO-sector kunnen bepalen, maar waar de komende jaren nog de nodige innovaties en ontwikkelingen te verwachten zijn c.q. ontwikkeld moeten worden.

Binnen het programma van de MJA3 biedt het ministerie van EZ de mogelijkheid om, als daar voldoende draagvlak voor is op sectorniveau, op terreinen van belangrijke innovaties in nauwe samenwerking met externe experts (instituten, universiteiten, etc.) de kansen en het realiseren van deze nieuwe innovaties in de praktijk in zogenaamde routekaarten in beeld te brengen c.q. te stimuleren. Zodra de eindrapportage en de routeplannen voor innovaties zijn afgerond, worden deze voorgelegd aan de betrokken bedrijven en ook op bestuurlijk niveau besproken. Alsdan kan ook een verzoek voor een financiële bijdrage van de overheid worden ingediend. De secretaris verwacht dat het rapport binnen enkele maanden kan worden afgerond. De nieuwe Toekomstvisie 2011-2015 van het Productschap MVO hoopt hij eind 2010 te kunnen afronden.

d. Sociaaleconomische kengetallen

De secretaris meldt dat een nieuwe sterk vereenvoudigde vragenlijst over sociaaleconomische kerngegevens onder bedrijven is verspreid die oliën en vetten als voornaamste dan wel belangrijke bedrijfsactiviteit hebben. De respons is beduidend beter dan bij de eerste enquête en spreker schat dat de bedrijven die tot nu toe hebben gereageerd circa 80 procent van de totale werkgelegenheid in de MVO-sector vertegenwoordigen. Crushers/raffinadeurs, margarineproducenten en oleochemie zijn de grootste bedrijven qua omzet en vooral ook ten aanzien van de werkgelegenheid. Door de hoge respons in deze categorieën kan een goed beeld worden verkregen van de sociaaleconomische structuur van de sector.

De eerste voorlopige analyses lijken de door MVO ingezette koers op arbeid en scholing te ondersteunen. Er is een tekort aan instromende jongeren en dezen dienen via het regionale onderwijs te worden benaderd. MVO heeft in 2009 oriënterende gesprekken gevoerd met diverse onderwijsinstanties. In 2010 zullen ook de regionale onderwijsinstellingen (ROC's en AOC's) worden benaderd om te kijken of scholingsprogramma's kunnen worden aangepast aan een aantal wensen/behoefte.

De resultaten van de enquête zullen eind januari in de MVO Werkgroep HR in detail worden besproken. In nauw overleg met de leden van deze Werkgroep zal dan worden bekeken of en welke specifieke follow-up activiteiten door MVO opgepakt zouden kunnen worden.

De heer Gijzen is blij dat de resultaten van de enquête er nu eindelijk liggen. Spreker had voor deze overzichtelijke sector en het relatief beperkt aantal bedrijven toch nog een hogere respons verwacht, temeer daar de verplichting tot reageren berust op een MVO-verordening. De secretaris geeft aan dat dit niet het geval is. Het bestuur heeft het (nog) niet nodig gevonden hiervoor een verordening in het leven te roepen. Deze resultaten zijn derhalve behaald op basis van vrijwilligheid.

De heer Roelofse vindt het goed dat een aantal gegevens nu boven water is gekomen. Hij volgt de activiteiten van de HR-werkgroep met veel belangstelling. Spreker is het eens met de poging om in contacten met ROC's en AOC's specifieke opleidingsprogramma's op de agenda te zetten. Hij wijst erop dat deze instellingen recent veel energie hebben gestopt in een nieuw systeem en dat het niet eenvoudig zal zijn om deze organisaties, die vrij autonoom zijn, in beweging te krijgen.

In reactie hierop geeft de voorzitter aan dat het College van Productschapsvoorzitters binnenkort met de AOC-raad gaat praten. Er is van de zijde van de AOC-raad veel belangstelling voor de intentieverklaring van de productschappen en LNV omdat deze verklaring ook aan de kant van de onderwijsinstellingen kansen biedt om het scholingsaanbod te vergroten.

De voorzitter geeft aan dat de HR-werkgroep goed naar de resultaten moet kijken en dan met name naar het punt van de scholingsbehoefte naar de toekomst toe. Zoals uit de enquêteresultaten naar voren komt zal er bij de bedrijven tussen nu en 15 jaar een grote behoefte zijn om het huidige werknemersbestand goed aan te vullen.

Op de vraag van de heer Jansen of hiermede de discussie om de enquête middels een verordening verplicht te stellen van tafel is antwoordt de secretaris bevestigend. Afgesproken is dat deze enquête op basis van vrijwillige deelname iedere twee jaar zal worden uitgevoerd.

e. MVO Course Food Safety of Vegetable Oils and Fats

De secretaris meldt dat deze cursus het eerste resultaat is van de door de HR-werkgroep gesignaleerde prioriteiten m.b.t. de opleidingsbehoeften van de sector. In het verleden organiseerde Unilever een interne cursus op dit gebied, maar nadat Unilever zich uit een aantal productieprocessen had teruggetrokken was er op dit gebied een leegte ontstaan.

Het is de eerste keer dat MVO een dergelijke cursus in deze vorm opzet en na afloop zal zeker worden geëvalueerd of e.e.a. inderdaad goed aansluit bij de behoefte.

De cursus is bestemd voor een brede groep medewerkers uit de MVO-bedrijven maar ook voor aanverwante partijen zoals de VWA, surveyors en beleidsambtenaren van ministeries.

Er is nu al brede belangstelling voor deze eerste cursus want de 30 beschikbare plaatsen zitten nu al vol. De start van een eventuele tweede cursus is mede afhankelijk van de resultaten van de evaluatie.

De heer Beerendonk vraagt of het mogelijk is te bekijken of een dergelijke cursus ook voor de dierlijk-vetsector zou kunnen worden opgezet. Elementen als waar staat de sector en hoe is die gestructureerd zouden daarin meegenomen kunnen worden. De secretaris vindt dit een goede suggestie en zegt toe dit te laten onderzoeken.

f. Rapportageverplichting biobrandstoffen VROM

Vorig jaar heeft een aantal organisaties de minister van VROM verzocht een rapportageverplichting voor biobrandstoffen in te voeren. De Renewable Energy Directive (RED) zou naar inzicht van deze organisaties onvoldoende inzicht bieden in de aard, herkomst en duurzaamheid van biobrandstoffen.

Minister Cramer bleek destijds positief te staan tegenover dit verzoek en heeft de Commissie Corbey, die haar adviseert op dit gebied, gevraagd om een concrete invulling.

Het advies was om voorafgaand aan de wettelijke verplichting voor 2010 een convenant af te sluiten met de belangrijkste brandstofleveranciers waarin wordt afgesproken eens per kwartaal te rapporteren over aard, herkomst en duurzaamheid van de biobrandstoffen. Deze zouden dan hun toeleveranciers (MVO-bedrijven) om deze informatie vragen.

De secretaris geeft aan dat in december een gesprek is geweest tussen de minister van VROM en de VNPI, NOVE en MVO om nadere afspraken te maken.

Afgesproken is dat er geen convenant gesloten zal worden, maar dat VROM en de marktpartijen een intentieverklaring tekenen waarin wordt vastgelegd dat vooruitlopend op de wetgeving in de vorm van een 'pilot' al in 2010 ervaring zal worden opgedaan met het rapporteren over aard, herkomst en duurzaamheid van biobrandstoffen. Deze rapportages zijn voorzien voor mei en oktober 2010.

De secretaris benadrukt dat gesprekspartners erkennen dat niet alle informatie nu al beschikbaar is en dat dit een proces van "learning by doing" zal zijn. De resultaten kunnen bijdragen aan een goede uitvoering van het naderende wettelijke systeem. Daarbij is expliciet afgesproken dat partijen die rapporteren in 2010 niet negatief zullen worden afgerekend op het ontbreken van gegevens, noch op het rapporteren van niet-duurzame biobrandstoffen.

De gegevens zullen publiek gemaakt worden, maar op een geaggregeerd sectorniveau. Zo moet voorkómen worden dat het rapporteren leidt tot 'bestrafing' in de vorm van "shaming".

Daarbij moet de rapportage zo min mogelijk administratieve belasting opleveren.

Vooraf het punt van de "naming and shaming" is voor de secretaris belangrijk. In Engeland wordt deze vrijwillige rapportage al uitgevoerd en daar zijn slechte ervaringen opgedaan met te gedetailleerde publicaties.

De heer Beerendonk vraagt of er onderscheid wordt gemaakt in dierlijk of plantaardig vet. In antwoord hierop geeft de secretaris aan dat het concreet gaat over plantaardige vetten, dierlijke vetten en gebruikte frituurvetten. Daarbij wordt gevraagd uit welke regio de betreffende grondstof komt en of deze grondstof een duurzaamheidscertificaat heeft.

De heer Jansen informeert naar de grondhouding van de NGO's. De secretaris geeft aan dat nog's zich in 2009 al zorgen maakten over de vraag waarvan biobrandstoffen worden gemaakt. Het verzoek om een rapportageverplichting werd overigens ook ondersteund door de Verenigde Nederlandse Biodiesel Industrie, mede om aan te geven dat de zorgen ten aanzien van duurzaamheidsaspecten wel meevallen.

In dat verband noemt de secretaris ook de uitkomsten van het MVO-marktrapport over biobrandstoffen dat eind vorig jaar is uitgebracht. Hieruit blijkt dat ongeveer 70% van de biobrandstoffen afkomstig is van raapzaad van Europese origine, 20% komt van soja, 5% van dierlijk vet of gebruikte frituurvetten en 5% van palmolie. De NGO's maakten zich vooral zorgen om palmolie maar dat aandeel is dus relatief beperkt.

De voorzitter geeft aan dat VROM naar verwachting eind deze maand met een tekstvoorstel voor de intentieverklaring komt. Er zal speciaal worden gelet op de verantwoordelijkheden voor de verschillende partijen. In elk geval wordt de tekst ook voorgelegd aan de MVO-bedrijven.

9. Rondvraag

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

10. Vaststelling volgende vergadering en sluiting

De bestuursleden zullen nog schriftelijk worden geïnformeerd over datum en tijdstip van de volgende vergadering. De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun deelname en inbreng en sluit de vergadering.

-0-0-0-0-0-

Rijswijk, 17 juni 2010